

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

समाजशास्त्र विभाग

Notice

दिनांक -12/09/2024

B.A.I च्या समाजशास्त्र विषयाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते कि Introduction to Sociology या विषयाची Unit Test दि. 17/09/2024 रोजी सकाळी ठीक 9.10 वाजता असून सर्वांनी वेळेत उपस्थित राहावे.

प्रा. रघु. व्ही. चामे

विभाग **HEAD** मुख
DEPARTMENT OF SOCIOLOGY
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(EMPOWERED AUTONOMOUS)

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यासाठी शिक्षण प्रसार"

-शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

विवेकानंद कॉलेज, (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

समाजशास्त्र विभाग

युनिट टेस्ट प्रश्नपत्रिका

B.A.I (NEP 2020) Sem I दि. 19/08/2024

प्रश्न १. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (गुण १०)

१) सामाजिक विचलनाची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

२) सामाजिक नियंत्रणाच्या व्याख्या देऊन प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यासाठी शिक्षण प्रसार"

-शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

विवेकानंद कॉलेज, (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

समाजशास्त्र विभाग

दि. 17/08/2024

Unit Test Attendance

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	सही
१.	अर्पिता जीवन खामकर	Arpita
२.	भाग्यश्री भीमराव कांबळे	Bhambale
३.	सानिका संजय पाटील	Sanika
४.	अफसाना संजय गारदी	Afsha
५.	आशपाक राजू बागवान	Aspa
६.	कारुण्य युवराज तिबिले	Karun
७.	रिया नितीन सावंत	Riya

श्री. एच. व्ही. चामे

HEAD

DEPARTMENT OF SOCIOLOGY
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(EMPOWERED AUTONOMOUS)

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यासाठी शिक्षण प्रसार"

-शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

विवेकानंद कॉलेज, (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

समाजशास्त्र विभाग

दि 17/08/2024

Unit Test Result

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	गुण
१.	अर्पिता जीवन खामकर	09
२.	भाग्यश्री भीमराव कांबळे	08
३.	सानिका संजय पाटील	09
४.	अफसाना संजय गारदी	08
५.	आशपाक राजू बागवान	07
६.	कारुण्य युवराज तिबिले	08
७.	रिया नितीन सावंत	07

श्री. एच. व्ही. चामे

HEAD

DEPARTMENT OF SOCIOLOGY
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(EMPOWERED AUTONOMOUS)

Name :- Arpita Jeevan Khamkar
 class :- B.A First year

Roll No :- 4117

Contact No :- 9450020225

710812024

* सामाजिक विचलनाची काही लिखित व्यक्ती समुहाकडून सामाजिक विचलन काही याबाबत (पुढील काही महत्वाच्या कारणांचा वा घटकांचा विचार केला जातो.

9. संदेह समाजीकरण :-

समाजाला जेव्हा प्रत्येक सामाजिक प्राण्यात रुपांतर करण्याची समाजीकरणाची प्रक्रिया संशोधन असते तर अशा व्यक्तीकडून सामाजिक विचलन होते. व्यक्तीवर लक्षात पठापासून येथे ते संस्कार (विवरणे) सामाजिक नियमांचे महत्त्व व त्यांमार्फत वर्तनाचे आशीर्वाद त्याच्या अंगी असणे सामाजिक मुल्यांची व्यक्तीला पुरेशी संवेदनशक्ती करून देणे इत्यादी सगळी समाजीकरणाच्या प्रक्रियेतून अपेक्षित असतात पण या गोष्टी साध्य झाल्या नाहीत तर त्या व्यक्तीचे समाजीकरण संशोधन होते. मद्यपी पंडित, कोरी करणाऱ्या मुलास न रागवणारी आई, शाळा चुकवून मासमास करणारे संपन्न, विद्याथरिसिगारेट, बिडी दगडावयास सोगणारे शिक्षक इत्यादीमुळे समाजीकरण दोषपूर्ण होण्याची शक्यता अधिक असते. यामुळे व्यक्तीची सामाजिक नियमांच्या पालनापेक्षा त्याच्यातून पळवाय काढून उल्लंघन करण्याची वृत्ती बळावते. याबाबत पारसिस यांनी म्हणले आहे की सामाजिक नियमांच्या पालनावर निष्ठा व्यक्त करणाऱ्या व्यक्ती जेव्हा प्रत्यक्षात त्याच्या विशेषात वागतात तेव्हा ते पाहून व्यक्तीचे समाजीकरण संशोधन होते.

2. पुरस्कार व दंडाची दुवळी व्यवस्था :-

समाजाच्या नियमानुरूप वर्तन करण्याबद्दल दृश्य, अदृश्य स्वरूपात पुरस्कार वा सामाजिक विचलनाबाबत दंड वा शिक्षा देण्याची प्रभावी वा फागवर व्यवस्था समाजाला असणे आवश्यक आहे. समाजाच्या नियमानुरूप व्यक्तीचे कोणूक झाले, त्यास वाक्षिस मिळाले तर तसे पुरस्कार देण्याची वाढीस लागते. तसेच विचलित व्यक्तीस त्याच्या सामाजिक विचलना बद्दल फागवर देण्याची वेळी तर सामाजिक विचलनास प्रभावी पायबंद असतो. पण सामाजिक व्यवस्थेत वर्तन करण्यास फागवलेले पुरस्कार नाही व सामाजिक विचलना बद्दल समर्थनीय दंड वा शिक्षा नसले तर सामाजिक विचलन वाढीस लागते.

कारण सामाजिक नियमांच्या पाळनावर व्यक्तीचा विश्वासूच उठतो. सामाजिक विचलन करणाऱ्या व्यक्ती समाजात कोणत्याही शिक्षेशिष्याय राजरीस मिळू लागण्या तर सामाजिक अनुचलन करणाऱ्या व्यक्तीला देखील सामाजिक विचलनाचा मोह पडतो.

३. सामाजिक नियमांची दुबळी अंमलबजावणी:-

सामाजिक नियमने असली तरी त्याची अंमलबजावणी प्रभावीपणे होणे आवश्यक आहे. चोरचा वंदेवस्त करणाऱ्यांशी हाचिक पोलीसांची आवश्यकता असले व त्याची पूर्तता होत नसेल तर सामाजिक विचलनास चालनाय मिळते म्हणजेच सामाजिक नियमांची ही दुबळी अंमलबजावणी सामाजिक विचलनास चालना देणारी ठरते.

काही वेळा सामाजिक नियमने अनेक उदात्तात. तरी ती पिल्ल, श्रुताश्रुतीची उदात्तात त्यामुळे सामाजिक विचलन झाले ही ग्रांष्ट सिद्ध करणे कठीण होते तसेच काही नियम पायदे असे उदात्तात कि त्याचे तत्त्वोत पाळून व्यक्तीला शक्य नसते.

४. सोयस्कर समर्थन (संयुक्तीकरण):-

सामाजिक विचलना करणाऱ्या व्यक्तीला आपण सामाजिक नियमांचे उल्लंघन करितो आहोत त्याची पुरेपूर जाणीव असते; पण अशा परिनाये त्यांना सोईस्कर समर्थन करतात त्यांना आपण असे चुकीचे नाही हे दाखविण्याचा प्रयत्न करतात. अशाच प्रकारे अनेक उदात्ता आहेत किंवा शिकवलेल्या नाही. असे काही कारणां विद्यार्थी जेव्हा समाजात तेव्हा तो त्याच्या पुढीने सोयस्कर समर्थन करते. चोरी केली नसती तर अपराधी मिळो असतो असे सोयस्कारा चोरी करणाऱ्याचा दुसरा पर्याय नसतो असे आपण विचलित अशा समर्थनास संयुक्तीकरण (Rationalization) असे म्हणतात. या प्रकारे त्यामुळे विचलित व्यक्ती आपले वर्तन व्याख्ये आहे असे आपण विद्यार्थी प्रयत्न करते.

प्र. सामाजिक नियमांची अविशिष्ट मर्यादा

सामाजिक नियमने अनेक असल्यासही ती अस्पष्ट असली तरी व्यक्तीने नेमके कोणते वर्तन करायें याचे मार्गदर्शन होत नाही. अशा अस्पष्ट असलेल्या सामाजिक नियमांचे अनेक उदात्तापणे जातात. त्यात परस्पर विरोधगी हाढळते अशी परिस्थिती सामाजिक विचलनास सहाय्यभूत ठरते. काही वेळा वफिल कोणा याचाय या पायदा घेऊन गुळेगाराची कायदांच्या कायद्यातून सुटका करतात. त्याला निर्दोष ठरवतात.

